



## 25 KASIMLAR'DA BAŞKA BİR DÜNYA MÜMKÜN

Kadına Karşı Şiddet ve Ankara Barosu Gelincik Merkezi

SANEM KÜÇÜKARZUMAN

av.skarzuman@gmail.com

Tarih boyunca dünyanın her coğrafyasında varlığını sürdüren ve toplumların her kesiminde adeta bir doğal afet gibi mücadele edilmesi gereken bir olgu olan kadına karşı şiddet, ülkemizde de özellikle son yıllarda uygulanan politikalar ile giderek artmaktadır. Nitekim kadına karşı şiddet denilince akıllara ilk olarak fiziksel şiddet gelse de şiddet, salt kaba kuvvet ile gerçekleşen bir durum olmayıp toplumun her kesiminde farklı şekillerde ve boyutlarda karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle de kadına karşı şiddetin, toplumu bütünüyle ilgilendiren sosyo-ekonomik ve politik bir durum olduğunun da altının çizilmesi gerekmektedir. Sayıları yeterli olmamakla birlikte bu alanda yapılan ulusal ve uluslararası bazı çalışmalar, şiddetin aslında evrensel bir sorun olduğunu gözler önüne sermektedir. Zira dünyada kadına uygulanan şiddet; din, dil, ırk ayırt etmeksizin çok yaygın olarak karşılaşılan bir problemdir.

Şiddete maruz kalmak, kadının korku, çaresizlik ve güvensizlik içinde yaşamasına neden olmakta ve güncel hayatını devam ettirebilmesini olumsuz etkilemektedir. Bu şiddetin arkasında da toplumun bütününe yayılmış toplumsal cinsiyet eşitsizliği sorunu ve erkek egemen anlayış

yatmaktadır. Belirtmek gerekir ki, kadının salt biyolojik olarak değil hayatın her alanında ikincileştirilmesi ile ortaya çıkan şiddet hali yalnızca fiziksel olmayıp ekonomik, sözel, psikolojik, cinsel ve sosyal şiddet olarak da karşımıza çıkmaktadır. Ancak burada kadına karşı şiddetin ayrımının doğru yapılması ihtiyacı söz konusu olmaktadır. Şöyle ki, kadına yönelik şiddet kadının yalnızca "kadın" olması yani cinsiyeti nedeniyle uğradığı bir şiddet türüdür. Bu da kadının yaşadığı şiddet durumunun yorumlanması ve mücadele edilmesi kapsamında büyük önem arz etmektedir.

Kadına yönelik şiddet evde veya dışarıda gerçekleşebilir. Aynı evde birlikte yaşansa da yaşansa da aile bireylerinizden, eski ya da şimdiki eşinizden, partnerinizden, sevgilinizden size yönelen her türlü psikolojik, fiziksel, cinsel veya ekonomik şiddet "ev içi şiddet" olarak ayrıca tanımlanmaktadır. Yaşanılan şeyin şiddet olduğunu fark edebilmek de her zaman kolay olmayabilir; oysaki bu, şiddetle mücadele edilebilmesinin ilk şartıdır.

Yakın ilişkilerde maruz kalınan şiddet çoğunlukla üç aşamalı kısır bir döngüyü içerir ve eğer bir noktada kırılmaz ise yoğunlaşarak devam eder.

Birinci Aşama (Gerginlik Evresi): Erkek çeşitli sebeplerle gerilim yaratır, kıskançlık davranışı sergiler, tartışma çıkartır, en küçük konular dahi kavgaya dönüşür. Kadını kontrol altında tutmaya çalışır; istediği gibi davranmadığında ise tehdit eder. Kadın durumu kontrol edebileceğini düşünür, gerginliği azaltmaya çalışır; ancak gerginlik gittikçe artar.

İkinci Aşama (Şiddet Evresi): Fiziksel veya cinsel şiddetin görüldüğü aşamadır. Erkek fiziksel veya cinsel şiddet uygular, hemen arkasından bahaneler bulur; uyguladığı şiddet nedeniyle başkalarını, hatta kadını suçlar. Bu aşamada şiddet tokat veya tartaklama şeklinde görülebileceği gibi, yaralama ve cinayete kadar artabilir. Kadın şiddet karşısında kendini korumaya ve erkeği sakinleştirmeye çalışır; ancak bu mümkün olmaz. Bu nedenle kadın kendisi ve varsa çocukları için şiddeti en az zararla atlattırma çalışır.

Üçüncü Aşama (Balayı/Uzlaşma Evresi): Erkek özür diler, yaptıklarını telafi etmeye çalışır, hediyeler alır. Gerilim azalır, erkek bir daha asla yapmayacağına dair sözler verir. Ancak bu aşama uzun sürmez; erkek bir süre sonra tekrar gerilim yaratır ve döngünün başına, yani ilk aşamaya döner. Şiddetin uzun yıllar devam ettiği ilişkilerde ise üçüncü aşamanın artık yaşanmadığı görülebilir.

Şiddetin evre ve döngülerinin iyi saptanması, herhangi bir şiddetle karşılaşıldığında müdahale



edilebilmesi ve kadının can güvenliğinin sağlanabilmesi için çözüm üretilmesinde çok önemlidir. Şiddetle mücadele ve hukuki olarak güvenliğin sağlanmasında STK'lar, Barolar vs. gibi kurum ve kuruluşlar şiddet mağduru kadınlara destek vermektedir.

Ankara Barosu Gelincik Merkezi de kurulduğu 2 Nisan 2011 yılından bu yana fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddete maruz kalan ka-

dın, çocuk ve LGBTİ bireylerin uğradıkları şiddet ile ilgili olarak özel eğitim almış ve konusunda uzman Rehber ve Gönüllü Avukatla hizmet vermektedir. Ayrıca ihtiyaç halinde psikologlar ve sosyal hizmet uzmanlarından da yardım alınabilmektedir. Gelincik Merkezi'ne şiddet durumu ve ivedi tedbirlerle ilgili olarak 444 43 06 numaralı telefondan 7 gün 24 saat bizzat ulaşılabilir.

Gelincik Merkezi'ne başvuran şiddet mağduru, öncelikle Merkezde bulunan rehber avukat ile bir görüşme yapmaktadır. Mağdur kadınların bir kadınla görüşmeyi tercih etmeleri sebebiyle merkezde genelde kadın avukat bulunmakta olup sahada kadın ve erkeklerden oluşan 400'den fazla avukat görev yapmaktadır. Mağdur kadınla yapılan bu görüşmenin ardından şiddet mağduru kadına özel bir hukuki yol belirlenmektedir. Eğer şiddet mağduru kadının kalacak yeri bulunmuyorsa, evine dönmek istemiyorsa Ankara Valiliği, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Belediyelerin Sığınma Evleri'ne (varsa çocuğu ile birlikte) yerleşmesi konusunda gerekli girişimler yapılmaktadır.



SONRAKİ SAYFA

Ankara içinde yaşayan ihmal ve istismara uğrayan, şiddet gören, fuhuşa veya pornografiye maruz bırakılan, çocuk veya kadın ticaretine maruz kalan kadın çocuk ve LGBTİ bireylerin Gelincik Merkezi'ne bizzat başvurmaları halinde derhal hukuki süreç başlatılmaktadır.

Kadının durumuna özel olarak belirlenen hukuki süreç;

- Somut olayın yasal koşullara uyması halinde; boşanma, nafaka, tazminat, velayet davalarının açılarak takip edilmesi,
- 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Yasa gereği şiddet uygulayan ve uygulama tehlikesi bulunan bireye karşı sizin can ve mal güvenliğinize ilişkin koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınması (evden uzaklaştırma, silahının alınması, iletişim araçlarıyla rahatsız etmemesi vs.),
- Alınan tedbir kararına aykırı davranışlar hakkında sürecin gönüllü avukatlar ile takibi,

- Ödenmeyen nafakalarla ilgili olarak icra takibi işlemlerinin başlatılması,

gibi hususları kapsamaktadır.

Mağdurların şiddet ve ivedi koruma tedbirleriyle ilgili olarak 7 gün 24 saat arayabilecekleri ve ucunda bir kadın nöbetçi avukatın bulunduğu telefon hattından ise Türkiye'nin her yerindeki şiddet mağdurlarına hukuki tavsiyeler ve başvuracakları merciler hakkında bilgilendirme yapılmaktadır.

Öte yandan her ne kadar Gelincik Merkezi tarafından ceza dosyalarına avukat ataması yapılsa da şiddet mağdurunun talebi üzerine mevcut ceza yargılamalarının da Ankara Barosu Gelincik Merkezi adına takibi gerçekleştirilmektedir.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele günü kapsamında her güne bir kadına şiddet ya da kadın cinayeti ile uyandırdığımız bu dönemde 11 yıldır kadına karşı şiddete ilişkin yürüttüğü destek hizmeti ile varlığını sürdüren Ankara Barosu Gelincik Merkezi uygulamasının tüm Türkiye barolarında uygulanmasını temenni etmekteyiz.

